

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 49

6. prosince 2020

Cena: 8 Kč

Jak je v Nazaretu

Rozhovor s Mgr. Janou Kverkovou, ředitelkou Nazaretu, střediska Husitské diakonie, vedl na dálku Karel Filip, předseda Střediskové rady a první ředitel střediska Nazaret.

Paní ředitelko, rád bych, aby se v tomto rozhovoru dověděli čtenáři ČZ něco o diakonickém středisku Nazaret a zvláště, jak prožíváte tuto nelehkou dobu. První otázka ale bude směřovat na Vás. Jak jste objevila Nazaret a stala se zde ředitelkou? Co tomu předcházelo a co Vás v Nazaretu zaujalo?

Pracovala jsem ve státní správě ve služebním poměru na pozici inspektora. Přibližně před rokem jsem si jednoho dne uvědomila, že mě moje práce nenaplňuje, že postrádám její smysl. Otevřela jsem si na internetu nabídku volných

první pohled. Nevěřím na náhody, věřím na vůli Boží, a proto se snažím, abych využila svoji šanci podílet se na dobré věci.

Začátky nebyly úplně jednoduché a to ještě nikdo netušil, co přijde zjara v podobě koronaviru a jeho následků. Na jaře se provoz téměř zastavil. Jak je to nyní?

Na rozdíl od jara, kdy byl Nazaret v rámci nouzového stavu na více než dva měsíce uzavřen, nyní fungujeme, ale v omezeném provozu. Část zaměstnanců je doma se svými dětmi, které nemohou chodit do školy. Pracovníci, v jejichž náplni práce není nezbytný pobyt na pracovišti, pracují z domova nebo jezdí do práce večer či o víkendu, abychom minimalizovali naše kontakty. Zároveň striktně dodržujeme veškerá hygienická bezpečnostní opatření, pracujeme v respirátorech, dodržujeme bezpečné vzdálenosti na pracovišti v dílnách i v našich dvou sociálních službách – Centru denních služeb a Sociálně terapeutické dílně. Při příchodu do střediska je každý povinen si změřit teplotu. Do střediska smí nyní vstoupit pouze klienti a zaměstnanci.

Stejně je však jako na jaře obchod s našimi výrobky opět do odvolání uzavřený a nejspíš se nebudou konat trhy. Na jaře byly zrušeny velkonoční trhy a nyní to budou trhy adventní.

Onemocněl někdo ze zaměstnanců či klientů v Nazaretu? Byli někteří v karanténě?

I přes veškerá dodržovaná bezpečnostní opatření se nákaza nemocí Covid 19 nevyhnula několika zaměstnancům a klientům našeho střediska. V karanténě jsme měli a stále máme několik zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že klienti našich sociálních služeb i velká část zaměstnanců jsou lidé se zdravotními handicapami, je tato

Pokračování na str. 3

pracovních míst a zjistila, že středisko Nazaret v Borovanech vyhledává výběrové řízení na pozici ředitele. Uzávěrka přihlášek však končila ten den o půlnoci. A tak jsem měla opravdu velice málo času na zaslání požadovaných materiálů pro výběrové řízení. Nicméně vše se podařilo a já už jsem rok ředitelkou Nazaretu. Nazaret mě zaujal hned při první návštěvě, milí lidé, nádherné výrobky – jak se říká – láska na

Psali jsme před sto lety

Z **Kostelní Lhoty**. Dne 28. list. sloužil u nás mši sv. br. Hynek Široký z Červ. Kostelce, při které první zabourila naším kostelíčkem hymna „Hleď, Bože lásky“. Odpoledne promluvil br. Široký na veřejné schůzi o vzniku a zásadách církve československé. Čtvrtého prosince sešli jsme se opět všichni. Pořádali jsme v naší obci první mikulášskou zábavu. Byla očekávána radostně i zvědavě a nezklamala. Bratr Štechr-Pražský případnou promluvou znovu povzbudil naši obec k další práci. Hřímavý potlesk zabouril sálem, když domluvil a i další jeho čísla, zvláště zpěv, byla přijata s nadšením. Několik bratří a sester sehrálo veselou jednoaktovku. Rozdáváním dárků ukončena naše první zábava. Loučili jsme se neradi, s přáním, aby br. Štechr hodně brzy k nám zavítal. Děkujeme jemu i všem ostatním bratřím i sestrám za obětavou práci. Na Silvestra nashledanou!

Český zápas č. 45, 17. 12. 1920, s. 6

KRIZOVÁ LINKA HUSITSKÉ DIAKONIE

Ocitli jste se v těžké životní situaci?

Máte strach o sebe a své blízké?

Chcete si o svých problémech anonymně popovídat?

Nejste sami. Jsme tady pro vás. Naši zkušení terapeuti vám pomohou po telefonu:

222 766 030, každé úterý a čtvrtek:

10.00 - 12.00 a 16.00 - 20.00 hodin.

Více informací na: www.husitskadiakonie.cz

Postní Advent

Vlastně nejen Advent, ale už i Velikonoce, Letnice, ale vlastně celý rok byl o postních vlastnostech. Pustit, vypustit, odříkat si, ba i odpustit... čas plný „musíme“ a „nesmíme“. Čas náročný a nepříjemný. Čas pro všechny náročný a nepříjemný. Prostě robustní nekomfort.

S nadsázkou užívám momentálně mediálně frekventovaný módní pojem. Svádí nás to v duchovním prostoru chápat jako Boží zkoušku či trest. Nepodsouváme však Bohu a jeho dílu spásy své tak oblíbené vlastní interpretace. Jen Bůh ví.

Zcela pozemsky vzato se jen vyjevují dvě skutečnosti. Čím víc všeho máme (a my máme!), tím víc chceme a rozhodně z toho nechceme nic ztratit, ještě tak se o to občas rozdělíme. A čím bezpečněji a pohodlněji žijeme (a my ano), tím hůř neseme i nepatrné újmny a sebemenší zátěže života jsou pro nás tragédií. Jak by se nám naši předkové smáli, kdyby zaslechli - je to jak za války. Není. Není hlad jak za první války, nejsou bomby jak za druhé, nemusíme opouštět své domovy, narukovat do armády - ostatní si doplňte sami. Obchody přetékají zbožím všeho druhu, doma máme teplo, ba i teplou vodu - ostatní doplňte sami. Ano, starým lidem v domovech a dětem chybí sociální kontakt.

Pracuji se „staříky“ pětáctýřicet let své služby a je mi sedmdesát. Senioři jsou mnohdy zvyklí na sporadické návštěvy svých blízkých. A zvládají situaci s trpělivou pokorou, mnozí s modlitbou a taky s mobilem snáz než střední generace. Rodiny i s dětmi mohou být víc spolu a hle - kolik rozkladného bolehlavu a domácího násilí. A děti a mládež, když se spolu fyzicky sejdou, snad se odnaučí „lízat“ vedle sebe chytré telefony a najdou radost z fyzického kontaktu a her tváří v tvář. Mají k tomu před sebou celý život. Jistě, nejhůř jsou na tom samozvítelky/samozvítelé s dětmi. A vdovy s malým důchodem... Při všech omezeních máme ale spousty možností ke vzájemné pomoci penězi, jídlem, spoluslyšením, spolubytím. Sociální pomoc státu má být samozřejmostí a ne vleklým politickým handlem a handrkováním. (Nejraději slyším politiky a poslance z jejich platy mluvit o plýtvání sociálními podporami z peněz daňových poplatníků. Asi zapomněli, že oni sami jsou z nich placeni víc než štědře.) Ano, ekonomika půjde dolů. Ale nezchudneme. Afrika, Indie ani Afghánistán se z nás nestane.

Ten robustní nekomfort je náročný zejména pro zdravotníky. A hle, ti nefňukají, ale SLOUŽÍ! Nařikači a odmítači roušek by se měli zastydět. Ať chceme nebo nechceme, jsme všichni nuceni ke změně našich zaběhaných životů. Voskovec a Werich nám připomínají - „nikdo nic nikdy nemá mít za definitivní“... Život máme jen na pár let a všechno, čeho jsme v něm dosáhli, nám „patří“ jen načas, jednou vše i bez koronaviru stejně všichni odevzdáme.

Postní Advent v robustním nekomfortu by pro nás měl být ohromným nakopnutím do života. Zkusme využít vynucenou změnu vnějšího stylu života ke změně, k hlubší proměně vnitřního člověka v sobě. Říká se tomu sebepoznání či sebereflexe: probírat a propírat sebe sama. Tu nedotykovost a nekontaktnost využít ke kontaktu a dotyku se sebou samými! Od toho utíkají lidé někdy celý život - a že nám k tomu technologické hračky nahrávají. Čas nám daný vzít jako duchovní procitnutí. Před Vánocemi jak když najdeme. Už nebudeme v postním Adventu jenom čekat na vakcínu (dobře, že bude!), Vánoce budou víc než loni svátky Boží než zboží. A my s úlevou a nadějí nepřeslechneleme tu zásadní výzvu Vánoc: Nebojte se! Dnes se nám přece narodil...

Jana Šilerová

Potěšte, potěšte můj lid

„Potěšte, potěšte můj lid“, pravi vás Bůh.“ (Izajáš 40,1-11)

Slova neznámého proroka – vložená do Izajášovy knihy – promlouvají k zajatým Judejcům před hradbami Babylónu. Oznamuje se jim změna neradostného údělu, brzy je nový král propustí a oni se budou

moc vrátit do míst, odkud pocházejí. Většina tam pochopitelně nikdy nebyla, zajetí trvalo – symbolicky zaokrouhleno – sedmdesát let. Jejich domy už dávno nestály, zanikl Chrám. Ale Boží slovo znělo jasně: „Teď dostáváte druhou šanci.“ (Nutno dodat, že mnoho Judejců této výzvy nevyužilo

a zůstali v Babylóně, kde byli zvyklí. Lidé se totiž nezdědíka bojí zásadních změn – zvláště pokud zcela nedůvěřují Bohu. A tato „cesta do neznáma“ se jevila jako až nehorázně velké dobrodružství. Je přece mohem pohodlnější pokračovat v zažitých stereotypch, než je opustit a začít znovu.)

Potěšení a ujištění o novém začátku dnes potřebujeme slyšet všichni. Letošní rok tvrdě otrásl sebejistotou „naší civilizace“ a rozvrátil západní společnost, která se zaštiťuje mnohdy neprávem a účelově křesťanskými hodnotami.

Lhostejnost jsme překřtili na „toleranci“, změkčilost na „mírumilovnost“, jasnou lež nazýváme „svou vlastní pravdou“. Bůh si začal vybírat daň za desetiletí nadbytku a blahobytu – a my zaplatit musíme, mnohdy i za druhé.

Budoucnost se opakuje a kdo hodiny dějepisu prospal, domnívá se, že nastává konec světa, tak, jak si to ostatně lidé mysleli v minulých sta-

letích tolikrát. Končí ale jen „náš“ svět, ten, který jsme si sami vyrobili; nekončí a neskončí svět, stvořený Bohem. My jsme si na bohy jen hráli. Nebuďme teď za každou cenu optimisty, byl by to jen další sebeklam. Buďme realisty. Východní Evropa (o Asii nemluvě) se svými totalitními režimy přivede statisíce lidí do záhuby; Západ se změní v páchnoucí skládku odpadků, v níž budou vypáleny kostely i katedrály a z křesťanů se stane

*Nebeský Králi,
zklamali jsme tě a ty ses nás
přesto nezřekl.
Přijdou na nás dny zkoušek
a hodiny utrpení,
ale nakonec přijdeš
ve své Slávě ty
a zástupy svatých
tě budou následovat.
Požehnaný jsi, Bože,
který přicházíš,
Otče, Synu, Duchu Svatý.*

lovná zvěř, vražděná pro pobavení islamistů. Naše malá země, zdecimovaná Covidem, rozkradená politiky a zbavená střední třídy – na níž stojí každá zdravá společnost – bude lákavou kořistí pro krkavce, kteří se na ni slétnou... (Neřikal něco podobného Mistr Jan? Jo? Myslel jsem si to.) Ale život půjde dál. A křesťané dostanou novou šanci – jakkoli zbaveni vlivu, bohatství a moci. Jediná moc, kterou se budou moci vykápat, bude ponížení Kristovo, skutečným bohatstvím bude Eucharistie a jedinou sférou, ve které se budou křesťané moci uplatnit, bude charita – služba potřebnějším, než jsou oni. Křesťanstvo se zpronevěřilo svému poslání a je tudíž odsouzeno k nepředstavitelně bolestivému přerodu, na němž budeme mít účast i my. Nepropadejme však malomyslnosti a radujme se – naše budoucnost je v rukou přicházejícího Boha.

Martin Gruber, jáhen

Pár slov ke Dni poezie

Uvodní slovo Olgy Nytrové u příležitosti Dne poezie 2020

Milí přátelé, milí tvůrci a příznivci literatury, téma letošního celorepublikového Dne poezie zní podle organizátorů Začátek a konec. To je základní lidská otázka. A naléhavá. O stvoření světa existují již odpradávná mýty. V nich je na počátku chaos, ten je daný, nestvořený. Na rozdíl od mýtů je biblický chaos stvořením. Z něho Božím dechem a slovem vystupuje světlý kosmos. S chápáním počátku a konce nám hodně pomáhají pohádky a mýty. Pojem mýtus je odvozen od slovesa vyprávět. Vyprávění danému společenství odpovídalo na základní otázky jeho existence. Jsme bytostí tážající se, a proto se neustále ptáme: „Co je alfou a omegou našeho bytí? Co bylo na počátku?“ A jsem si jistá, že právě básničky a básníci jsou plni otázek po smyslu naší existence. Vydáváme se nyní na schůzku s Paní Poezií. Ona vnímavého čtenáře oslovuje a přitahuje. Je nabitá významy. Její metafory mají zhuštěné sdělení, které je sugestivní, disponuje vnitřní silou. Je v něm přítomno přesvědčení, postoj k životu a jeho hodnotě, k celé škále hodnot. Ozývá se naše mytologické vědomí. Prožíváme vztah ke kosmu, k oblasti posvátné, sakrální a k oblasti profánní, všední. Procházíme niterným zakoušením a sdílením posvátného. To všechno se podílí na básnické tvorbě a ovlivňuje ji. Vnímáme v sobě bájnou imaginaci. Básnická řeč je příležitostí, jak zůstat v živém kontaktu se smyslem slov, je příležitostí cvičit se v metaforičnosti. Poezie je plná symbolů. Jakým způsobem je můžeme chápat? Symbol vytváří most ke každodenní realitě, otevírá přístup k porozumění minulým dobám. Spisovatel a esejist Mircea Eliade vyzvedává tu zvláštnost symbolu, tu skutečnost, že symbol se obrací nikoli jen na rozum, ale na celého člověka. Symbol je extraktem, shrnuje celé myšlenkové řady. Symboly jsou proměnlivé a víceznačné. Ve své nekonečné rozmanitosti po staletí obohacovaly duchovní život. Kultury celého světa se rozvíjely a budovaly na základě porozumění symbolům a jejich systémům, které přispívalo k jejich duchovní i tělesné pohodě. Symbolika vědomě i nevědomě podporuje umělecké usilování. „Hledání pravdy je napjato mezi „konečností“ mého tázání a „otevřeností“ mého bytí,“ píše Paul Ricoeur. My všichni hledáme dobro a krásu. Jsme povoláni k pravdě. Snažíme se říci něco, co je platné pro všechny, co vyrůstá na půdě mé situace jako cosi univerzálního...

(S tvorbou Pražského klubu spisovatelů a Dialogu na cestě se nyní můžete setkat formou videa na YouTube pod odkazem Dialog na cestě.)

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

Druhá neděle adventní

Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každý tvor uzří spasení Boží. (Lukáš 3,4,6)

První čtení z Písma: Izajáš 40,1-11

Tužby adventní

2. Abychom na slavný příchod Kristův se připravovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom pokání činili a po cestách Božích kráčeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Bože všemohoucí, posilni naše srdce a obnov nás, abychom tvému jednorozrozenému Synu připravili cestu do našich životů! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 2. Petrův 3,3-15a

Evangelium: Marek 1,1-8

Verše k obětování: Žalm 50,2,5

Verš k požehnání: Marek 1,4

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, děkujeme ti, že nám dáváš okoušet dary nebeské hostiny. Pomoz nám, ať vyslyšíme slova proroků a obrátíme svá srdce k tobě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 36, 206, 314, 33

Nad Písmem

Dobrá zpráva

Milé sestry a bratři, věřím, že v dnešní době plné nejistoty a spíše špatných zpráv bychom každý z nás rádi uvítali nějaké dobré zprávy. A tento úkol si právě klade dnešní text z Markova evangelia.

Marek nebyl jedním z dvanácti učedníků, ale pravděpodobně Ježíše znal osobně. Svoji zprávu napsal formou rychle ubíhajícího příběhu. Vykresluje Ježíše jako muže, který svoje slova stvrzuje činy, jimiž dokazuje, že je Božím Synem. Jelikož Marek psal svoje evangelium pro křesťany v Římě, kde se uctivalo mnoho Bohů, chtěl, aby poznali, že Ježíš je jediný pravý Boží Syn.

Proč Ježíš přišel právě v tomto úseku dějin? Celý civilizovaný svět žil pod římskou nadvládou poměrně v klidu, snadno se cestovalo a existoval společný jazyk. Což bychom mohli vnímat i jako paralelu k dnešní době, co se Evropy týče. Tehdy se tedy mohla zpráva o Ježíšově životě, smrti i vzkříšení rychle šířit po celém rozlehlém římském impériu. V Izraeli už dlouho očekávali příchod Mesiáše. Oni naopak vnímali římskou nadvládu jako útlak a bezpráví, i když jim byla ponechána náboženská autonomie. Od doby proroka Malachiáše, který napsal poslední knihu Starého zákona asi 400 let př. Kr., neměli Izraelci žádného Bohem poslaného proroka. A tak sílilo tušení, že onen velký prorok – Mesiáš, zmiňovaný ve Starém zákoně, by se měl již brzy objevit. Zde je však přímo citován prorok Izajáš – jeho zaslíbení o spáse, proctví o příchodu Mesiáše a o muži, který bude oznamovat jeho příchod – o Janu Křtitele.

Jan volal lidi k nápravě a vyzýval ke změně způsobu života: vzdát se sobectví, hledat Boží odpuštění a opustit hříchy, usilovat o vybudování nového vztahu se všemocným Bohem, což znamená řídit se jeho slovy. Toto proctví bylo vyřčeno před staletími. Ale zůstává stejně živé a aktuální i v dnešní době.

Jak o tom mohl prorok Izajáš vědět? To Bůh mu slíbil, že mezi Izraelce

přijde Vysvoboditel a že cestu pro něho bude připravovat „hlas volajícího v pustině“. V době, kdy lidé čekali a těšili se na Mesiáše, je povzbuzovala právě prorokova slova a zvláště vědomí, že Bůh dodrží své sliby. A to je ona dobrá zpráva i pro nás dnes. My již víme, že Ježíš nejen přišel, ale také za nás zemřel a byl vzkříšen. Je čas adventu, očekávání, opětovného připomenutí naděje.

V proctví Izajášově (40,11) čteme, že nás chrání jako milované ovečky ve své náruči. Je to velmi útěšné a povzbudivé slovo. Ano Bůh je náš milující otec, nikdy nás nepouští, je naší ochranou i záštitou. Proč tedy začíná Markovo evangelium příběhem Jana Křtitele, a ne narozením Pána Ježíše? Proto, že doba vyžadovala, aby důležitou osobu ohlásil posel. Jakmile přijel do města, lidé hned věděli, že k nim brzy zavítá nějaká důležitá osoba. Jelikož prvními čtenáři tohoto evangelia byli římská křesťané, začal svoje vyprávění zprávou o Janu Křtitele, jehož posláním bylo oznámit příchod Ježíše Krista, nejvýznamnějšího muže, jaký kdy žil. Kdyby to neudělal, zcela určitě by se mu nepodařilo vzbudit takový zájem o Ježíšovo narození. Zde bychom si mohli, sami sobě, položit otázku: „Jakými posly jsme my?“

Lidé, možná i my sami, se cítí vykořeleni. Sužuje nás nejen zákeřný virus, ale i změny ve fungování spo-

lečnosti, pocit ohrožení, ztráty obvyklých jistot, a to nejen zdraví, ale i možnosti kontaktu s blízkými, obavy ze ztráty zaměstnání, schopnosti postarat se o rodinu, ztráty svojí firmy, profese. Jsme spíše zastrahováni než povzbuzováni. Náboženský život je omezen na naprosté minimum. A nejen ten, ale i naše svoboda. Kládeme si samozřejmě spoustu otázek, co je správné a co už není. Kde v tomto případě končí svoboda jednoho na úkor toho druhého. Zdá se, že hlavním přáním tohoto adventu a svátků vánočních se ve společnosti stává to, aby se situace uklidnila, stabilizovala a mohli jsme tyto svátky prožívat společně i v širokém rodinném kruhu. Znovu se setkávat s blízkými i přáteli.

Ano, je to krásné přání a vyplývá z hluboké lidské podstaty vztahů. A je jistě správné a opravdu opodstatněné. Ale nezapomeňme na onen vztah nejdůležitější. Vstupujeme do blízkého a osobního vztahu s tím, kvůli komu tyto svátky existují. I on touží po naší blízkosti.

Otevírejme mu svá srdce, položme před něj všechny naše obavy, starosti, otázky. Pokládejme do jeho náruče i naše blízké, náš národ i celé lidstvo. A nebojme se být i oněmi volajícími na poušti. Nic už nebude stejné jako dříve. Nemůžeme se spoléhat na nic jiného, než na milost Boží. Amen.

Libuška Jarošová

Bože, všemohoucí a zároveň milující Otče.
Kládeme se do tvé ochranné náruče, jako ovečky chybující a bloudící.
Toužíme spočinout ve tvé přítomnosti. Trápí nás tolik starostí a nejistot, nejen o nás samotné, ale i o naše blízké a o celé lidstvo.
Prosíme tě o ukončení epidemie koronaviru, ale i za uzdravení celé společnosti.
Kéž všichni slyšíme a pochopíme volání Jana Křtitele k nápravě našich životů.
Kéž přestaneme být sami sobě Bohem a vesmírem, kolem kterého se všechno točí.
Kéž pochopíme, že každá krize je příležitost ke změně myšlení i jednání.
Kéž se my i celé lidstvo dokážeme poučit ze svých chyb a nehledat jen krátkodobá placebo řešení.
Ale najdeme opět cestu zpět k tobě jako prameni života. Amen

Jak je v Nazaretu

Pokračování rozhovoru ze str. 1

doba velice náročná i po stránce psychické. Máme strach jeden o druhého. Možná to je na druhé straně ale i důvod, že si nikdo nestěžuje na bezpečnostně hygienická opatření. Víme, že tím chráníme sami sebe.

Jak se daří klientům Nazaretu – jste s nimi v kontaktu?

Klienti se chovají naprosto úžasně, jsou ohleduplní a nestěžují si na omezující opatření. Nadále vyrábí krásné výrobky. Ale to popisují jejich chování... Co cítí a jak se jim doopravdy daří, je pochopitelně poznamenáno současnou atmosférou v celé společnosti. Jistě si přejí, aby zase brzy mohli jezdit na výlety či sportovní utkání, aby mohl znovu začít nacvičovat hudebně-taneční soubor Nazaretu Kukačky. Také si určitě přejí, aby se před svátky mohl konat tradiční vánoční oběd pro celý Nazaret i hosty. Kontakty s klienty

jsem raději prozatím snížila na minimum, neboť jsem byla tento podzim již dvakrát v karanténě.

Nazaretské dílny vyrábějí dál, i když možná méně zboží. Přesto však zřejmě máte plné sklady. Odpadly trhy, alespoň zatím. Co by Nazaretu v této situaci pomohlo?

Ano, přesně tak to je. Pomohl by nám nákup našich výrobků přes internet, když je obchod zavřený a trhy nejisté. Naše zboží lze vidět na *Flér.cz*, a dále telefonicky či přes e-mail objednat. Výrobky zasiláme poštou. Chystáme se z důvodu levnějšího a rychlejšího jednání se zákazníky zřídít v našem borovanském obchodě pobočku Zásilkovny. Vyrábíme zboží i na zakázku, podle přání zákazníka. Víím, že se opakují, ale máme v Nazaretu spoustu nádherně ručně malované keramiky: hrnečky, misky, talíře, konvičky, sošky andělů, sošky zvířátek, svícny, aromalampy, zvo-

nečky, vánoční ozdoby... Naše textilní dílna vyrábí krásné tašky, zástěry, chňapky, polštářky, drobné dekorativní předměty a krásné tkané koberce a koberečky.

Jak je možno si výrobky Nazaretu prohlédnout a objednat? (Když je někdo například z Kladna nebo z Brna?)

V současnosti pouze přes internet na stránkách *Flér.cz*. Dále je možné se telefonicky na zakázce domluvit nebo objednat e-mailem. Zboží obratem zasiláme.

Co plánujete či připravujete v Nazaretu v nejbližší době?

Letos v létě proběhla v Centru denních služeb rozsáhlá rekonstrukce prostor. Máme novou podlahu, bezbariérový vchod do zahrady. Díky sponzorskému daru od našich přátel z Lutherské církve v Německu budeme mít do Vánoc novou kuchyňskou linku se zabudovanými spotřebiči. Tato linka bude přizpůsobena i pro naše klienty na invalidním vozíku.

Na závěr rozhovoru prosím, zda byste mohla čtenářům říci, co považujete za přínos Nazaretu pro společnost, pro církev, ale i pro Vás osobně.

Motto Nazaretu zní: „Každý má nějaký handicap, každý má nějaké obdarování“. Nazaret obdarovává nádhernými výrobky, na jejichž výrobě se z větší části podílejí právě lidé s handicapem. Společnost touto cestou vidí, co všechno jsou tito lidé schopni vytvořit. Zároveň je Nazaret dlouhodobým zaměstnavatelem na chráněném trhu práce, což vnímám jako velký přínos pro společnost. Jsem přesvědčena, že ČČSH může být právem hrdá, že je zřizovatelem tohoto střediska.

Na začátku našeho rozhovoru jsem řekla, že Nazaret byla láska na první pohled. Ze života vím, že na první pohled přichází spíše zamilovanost. A ta se v lásku změnit může, ale i nemusí. Pro mě je práce v Nazaretu láskou a radostí, že mohu s pomocí Boží pracovat v kolektivu skvělých lidí na dobré věci a tou Nazaret se svým posláním bezesporu je.

Děkuji za rozhovor.

Karel Filip

Stát a náboženství v Izraeli

Od svého založení čelí stát Izrael zvláštnímu obecnému podezření, že to s odlukou náboženství od (sekulárního) státu ve skutečnosti nezvládá. Jsou Izraelci „náboženský“ národ?

Důvodem určitě není to, že by bylo obyvatelstvo státu Izrael nějak zvlášť nábožensky založené. Podle ankety amerického Gallupova ústavu pro veřejné mínění z jara 2015 je nejnáboženštější zemí na světě Thajsko a nejméně náboženským státem Čína. V této anketě se 65 % Izraelců označilo jako buď „nenáboženští“, nebo „přesvědčení ateisté“. 30 % Izraelců považovalo samo sebe za „náboženské“. Podle této ankety se Izrael řadí někam doprostřed mezi Thajsko a Čínu. Ultraortodoxní židovské společenství bývá vůči státu často kritické, zvlášť pokud jde o nacionalistické smýšlení. Ve vztahu k Arabům nebo v otázkách území ultraortodoxní židé zpravidla nepatří k „radikálům“.

Náboženské symboly ve státě

V mnohém směru je Izrael mnohem svěštější než většina evropských zemí. Pravda – jeho znak ukazuje sedmiramenný svícen a dvě olivové ratolesti z proroka Zacharjáše (4,2-3). Před jeruzalémským Knese-tem, izraelským parlamentem, stojí menora s nápisem: „Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupců“ (Zacharjáš 4,6). Může se tak snadno přihodit, že politik, který nemá o Bibli ponětí, pronáší v prostředí plném biblicko-apokalyptických symbolů výroky, které se zasvěceným v tomto kontextu jeví jako naprosto vhodné.

A pak – vlajka Izraele nese na sobě barvy a pruhy židovského modlitebního šálu, uprostřed má Davidovu hvězdu. Davidova hvězda však není náboženským symbolem. Původně nebyla ani symbolem židovským. Podle profesora a badatele o židovské mystice Geršoma Šolema byl tento symbol „posvěcen“ teprve utrpením a hrůzami holokaustu.

Náboženské symboly najdeme na vlajkách mnoha zemí. Neplatí to jen o islámském půlměsíci. Jen jako příklad uveďme kříž, který neoddelitelně a velice významně patří k státním

vlajkám Švýcarska, Velké Británie i skandinávských zemí.

Svátky stanovené zákonem a církevní daně

Izrael nemá ani zvláštní, státem zavedené svátky, o nichž by platil zákaz „práce“ nebo jízda nákladních automobilů od určité velikosti, jako je tomu v některých zemích EU. Na rozdíl od Spolkové republiky Německo, kde mnozí platí takzvanou církevní daň, neexistují ve Státě Izrael daně, které by stát vybíral z pověření nějakých náboženských společností. Snad právě proto se tak zplna hrdla diskutuje o státních finančních příspěvcích, o které žádají náboženští Židé. V reálné politice všedního dne za ně musejí „platit“ demokraticky vynucenou mocí.

Podobně jako SYN nemá Izrael ústavu, která by definovala odluku náboženství od státu jako právní podklad.

Izrael jako „židovský stát“

I když se Německá spolková republika ani Izrael nedefinují jako přistěhovalecké země, poskytují obě tyto země určitým lidem právo přistěhovat se na základě svého rodového původu. Je tu ovšem závažný rozdíl: „německý původ“ je posuzován zcela nezávisle na tom, zda je dotčený svým vyznáním křesťan, muslim, žid nebo ateista.

V Izraeli oproti tomu sekulární Nejvyšší soud, který je dokonce mnohde pověstný svým „protináboženským“ postojem, vydal rozhodnutí, že „Žid“ nemůže být současně „křesťan“ nebo „muslim“. Přitom podle židovského náboženského práva „halachy“ není vůbec možno – tedy ani konverzí k jinému náboženství – své židovství odložit.

Otázka židovské identity

Od počátku existence Židů visí ve vzduchu otázka: je židovství náboženství nebo národnost? Jsou Židé národ nebo společenství víry? Jeli-kož se v judaismu klade na zachová-

vání přikázání mnohem větší důraz než třeba v křesťanství na teoreticko-teologickou víru, lze docela dobře dospět k závěru, že Žid-žid je pouze ten, kdo dodržuje přikázání. Tento způsob uvažování má ostatně původ v Tóře, kde se častěji zdůrazňuje, že ten, kdo pohrdá dodržováním určitých nařízení, bude ze svého národa „vyobcován“ (viz např. 3. Mojžíšova 17,10; 20,3.5.6; Jozue 24,20). V průběhu dvaapůltisícileté diaspory to byla nezřídka právě náboženská identita, která národ Židů napříč všemi zeměmi, kulturami a jazyky činila – a to i ze sekulárního úhlu pohledu – obětí vyhnání.

Šabat

Dobrym příkladem je šabat – sedmý den týdne, a podle Bible den odpočinku. Jde na jedné straně o biblické přikázání, řád daný při stvoření. Dnes je to však především integrální součást židovského sebepojímání. Známý sekulární židovský myslitel Ašer Ginsberg, známý pod jménem „Achad ha-Am“, to vyjádřil formulací: „Více, než Židé zachovávali šabat, zachoval šabat Židy.“ Dodržování šabatu je skutečně jedním z činitelů, které židovskému národu během celých tisíciletí, kdy žili roztroušeni po celém světě, umožnily zachovat si společnou identitu. Dnes není pro nikoho nikde na světě možné spoluprožít šabat tak jako v Izraeli.

Teprve nacionalistická ideologie 19. a 20. století a pak návrat do země otců a vznik izraelské identity Židům umožnily, aby byli „Židy“ i jako naprostí ateisté. Světské pojetí státu v duchu humanismu s přísnou odlukou od náboženství je i v Evropě poměrně novým zjevem. Je výsledkem vývoje, jehož kořeny tkví v renesanci a v osvícenství.

Velké složky židovstva a především společenství islámu však nikdy osvícenství ve smyslu evropských duchovních dějin nezakusily. Ovšem ve společnostech nezávislých na evropské filosofii osvícenství, které se vyznačují humanismem, není odluka státu a „církve“ žádnou samozřejmostí. Neplatí to pouze pro islámské země; můžeme se s tím setkat

i tam, kde má rozhodující slovo pravoslavná církev, například v Rusku.

Napětí mezi Západem a Východem

I když by Izrael rád sám sebe vnímal jako „západní“, má v mnohém ohledu společensky blíže ke společnotem arabským a muslimským než k většině států evropských.

Opravdovou výzvou pro demokracii postavenou na sekulárních a humanistických základech bývá situace, kdy se obyvatelstvo cítí být méně zavázáno světskému humanismu než tradičním náboženským hodnotám. Hlavním problémem přitom je, že v demokracii patří svrchovanost lidu a tím, co rozhoduje, je většina hlasů.

Zvlášť silně vystaven takovým střetům je izraelský stát a společnost v poslední době, kdy se protipólem tradičně orientované veřejnosti stále více stává Nejvyšší soud ovládaný stoupenci liberalismu a humanismu.

Kdo se smí přistěhovat?

Otázku jednoznačného určení židovské identity dosud nevyřešil ani izraelský právní systém. Skutečnost je taková, že lidé, kteří jsou „Židy“ podle „halachické“ definice, jsou přímo přemlouváni, aby se přistěhovali do Izraele, zatímco lidé, kteří patří za „Židy“ podle rasistických zákonů ze září 1935, si získání občanství musejí vesměs vybojovat, někdy i s pomocí právníka.

Tento zjevný rozpor v izraelské jurisdikci vznikl tím, že se otcové zakladatelé moderního státu nedrželi definice halachy, nýbrž chtěli zajistit útočiště tomu, koho jako „Žida“ pronásledovali němečtí nacisté.

Obyvatelstvo a náboženství v Izraeli

Pochopit „náboženství v Izraeli“ je obtížné – a srozumitelně je vysvětlit cizinci přímo nemožné. Jednak proto, že se aktuální a spolehlivá čísla těžko shánějí. Počet obyvatel se – především různými přistěhovaleckými vlnami v letech 1948-2013 – zesateronásobil. Přitom je třeba vzít v úvahu, že s každou vlnou přistěhovalectví pronikly do izraelské společnosti nové náboženské prv-

ky. A pak má Izrael mezi průmyslovými státy s 3,11 porody na ženu nejvyšší porodnost v OECD.

Z devíti miliónů Izraelců tvoří 6,7 mil. (74,1 %) Židé, 1,9 mil. (21%) Arabové a půl miliónu (4,9 %) „ostatní“. Z Arabů tvoří 1,6 mil. (82,6 %) muslimové a 177 000 (2 %) křesťané.

Převážná většina izraelských muslimů jsou sunnitě, k nimž patří beduíni, Čerkesové, Kurdové, Romové a lidé tureckého původu. V Izraeli žijí dále příslušníci hnutí ahmadíja, šíité a alavitě.

Největší skupinou mezi izraelskými křesťany, kteří tvoří přibližně dvě procenta veškerého obyvatelstva, je melkitská (řeckokatolická) církev, po ní následuje církev řecko-pravoslavná (dohromady je jich více než 70 %). Mimo to najdeme v Izraeli příslušníky latinského (římskokatolického) obřadu a ruského pravoslaví, křesťany aramejské, maronitské, syrské, arménské, asyrské a koptské, jakož i řadu malých protestantských seskupení: anglikány, baptisty, luterány, letniční a bratrské sbory.

K „ostatním Izraelcům“ patří nejen mnoho přistěhovalců z bývalého Sovětského svazu, které „halacha“ neuznává jako Židy, nýbrž také 143 000 Drúzů, 26 000 buddhistů, 5000 „afrických Hebrejů“ neboli „černých Izraelců“ a 820 Samařanů. Náboženství Bahá'í má sice v Izraeli světové ústředí, nenajdeme tu však žádné společenství Bahá'í, nýbrž asi jen 750 vyznavačů této víry, kteří slouží v Izraeli po omezenou dobu jako dobrovolníci.

Dohoda o statu quo

V zásadě se Stát Izrael ve vztahu k nežidovským náboženským společenstvím z hlediska dějin práva řídí postupy a praktikami z doby osmanské (1516-1917) a britské (1917-1948) s určitými důležitými obměnami. Tento právní základ se označuje jako „status quo“.

Oficiálně uznává izraelské právo pět náboženství: judaismus, křesťanství, islám, náboženství Drúzů a Bahá'í. V rámci křesťanství je formálně uznáno deset konfesí: církev římská/latinská, arménská,

Pokračování na str. 4

Zprávy

U Hlávkovy koleje letos 17. listopadu 2020 v tichu

Každoročně se koná 17. listopadu vzpomínka na události roku 1939 u Hlávkovy koleje v Praze 2 - Novém Městě, kterou pořádá nadace Josefa Hlávky.

Letos, v roce 2020, se konalo uctění památky obětí nacistických represí z řad studentů individuálním způsobem v tichu a bez projevů. Postupně přicházeli představitelé Univerzity Karlovy v čele s rektorem prof. Tomášem Zimou a dalších vysokých škol, politici, studenti a zástupci dalších organizací. Květinu položil k pamětní desce Jana Opletala také bratr patriarchy-správce církve Tomáš Butta.

red
Foto: Jiří Jančík

Ohlédnutí za letošním Dnem válečných veteránů

Promluva pražského biskupa doc. Davida Tonzara 10. listopadu v kostele sv. Mikuláše

Sestry a bratři v Kristu, přátelé, již potřinácté se setkáváme v předvečer výročí konce Velké války zde v kostele sv. Mikuláše, abychom si připomněli životy těch, kteří padli, a poučili se z chyb našich předků, kteří rozpoutali do té doby největší světovou válku. Při vzpomínkách na ty, kteří padli, a při připomínání jejich životních příběhů můžeme zprubovat naše životy. Zkoumat, zda my sami nejsme někdy agresory a útočníky, bojujícími sobci za tak pomíjející - více místa pod Sluncem.

Již tři roky putujeme společně s Československou obcí legionářskou po různých místech Evropy a nacházíme hroby našich předků, vzpomínáme, modlíme se za ně a učíme se od nich z jejich činů. Naše husitské bohoslužby, pobožnosti a modlitby jsme sloužili u Zborova, v Tarnopolu, v Bachmači, v Kyjevě, ve Lvově, v černohorském Kotoru, v italské Follině, Arcu, ve francouzské Remeši, u Terronu, v Darney a na dalších místech. Vzpomínali jsme a učili se od nich víře, naději a lásce. Díky jejich deníkům, které vydala Československá obec legionářská, jsme mohli nahlédnout do jejich životů. Mnozí z těch, kteří putovali z Vladivostoku přes celý svět, ale i mnozí další z Francie, Anglie, z Itálie, z různých míst, se stali aktivními členy naší církve. Církve, která vznikla z důvodu náboženské a mravní obnovy národa československého. Dnes zde stojíme my, jako pokračovatelé jejich cesty k Bohu, abychom náš „štafetový“ kolík víry v národě českém a slovenském předali jednou těm, kdo přijdou po nás.

Když jsem v září 2018 stál v Arcu v Itálii nad hroby našich předků, cítil jsem i jistý druh bázně, který podporují i někteří křesťané, kteří říkají: „Nedívejte se zpět, pomáhejte dnes, chudým, zraněným, malým tohoto světa, nepokládejte věnce a květiny, nezpívejte slavnostně, nepřipomínejte, žijte dnes, s bezdomovci, s lidmi v LDN, v hospicích“. Vzpomínal jsem v té souvislosti i na Tomáše G. Masaryka, který říkal, že slavnostní shromáždění má obrazně řečeno právo se uskutečnit nejen pro položení květin a slavnostní projev, ale proto, že si máme jako účastníci takového shromáždění něco odnést do svých vlastních životů, připomenout si hrdinské činy předků. Vzpomínal jsem na Karla Kryla, na zavřená okna paneláku, když jsem na kytaru hrál a zpíval Píseň neznámého vojína!

Dnes jsme společně slyšeli při prvním čtení varování Amose pro Izrael: „Nemohu vystát vaše slavnostní shromáždění, pryč ode mě s halasem písní, s hrnkáním harfy.“ Zkáza Izraele, která potká ty, kteří jsou prodchnuti mechanismem obřadů a magií, bez osobní poslušnosti a odpovědnosti, to píše náš třetí patriarcha prof. Kovář ve svém výkladu k Amosovi v Malé Bibli. Kovář varuje před bohatým svěcením svátků, před přehojnými oběťmi, před kulťovou pompou. Hospodinu je tento druh uctívání svátků odporný.

Druhý text dnes ukázal duchovní rozmanitost našich předků. Každý máme různá obdarování a tyto dary máme používat k budování duchovních domů národů. Ne k uniformitě, ale k jednotě v mnohosti! Máme se učit duchovně žít od Komenského, jehož výročí si v těchto dnech připomínáme, od M. Jana Husa, i od jeho předchůdců... Můžeme se také učit od svědků Páně v jiných národech, jen se neupínat k mechanismu obřadů a k magii. Náš člen, bratr legionář Zdeněk Novák z Prahy, mohl být pro mnohé sestry a bratry důležitější při hledání Krista, než mrtvý světec ze starověku či středověku. Pro jiného hledajícího člověka tomu však může být naopak, proto máme za předky Apolona, ap. Pavla a Petra, ano i Marii a Josefa, jako rodiče Ježíše.

Kdo žije s Kristem, je připraven učit se dobrému od svých předků i aktivně pomáhá těm, kdo pomoc potřebují, má olej v lampičkách, ten bude pozván k ženichovi. To je poselství našeho 3. textu.

Co si tedy odnést z dnešní pobožnosti: 1. pozor na magické obřady bez vůle pomáhat lidem, 2. radovat se z pestrosti darů Ducha u našich předků i u nás samotných, 3. být připraven i v době pandemie pomáhat tam, kde je má pomoc potřeba, a mít olej spásy ve své životní lampě tak, jako měli mnozí naši předkové! AMEN.

Stát a náboženství v Izraeli

Dokončení ze str. 3

maronitská, řecká/melkitská, syrská a chaldejsko-katolická, východně ortodoxní/řecká, orientální pravoslavná/syrská, arménská apoštolská a anglikánská. Těmto církvím poskytuje stát určitou nezávislost a autonomii, včetně uzavírání manželství a rozvodů.

Občanský sňatek a školská soustava

Občanský sňatek ve Státě Izrael neexistuje. Mnoho Izraelců jej tudíž uzavírá v cizině, protože nezapadají do žádné ze státem určených kategorií nebo požadovaný sňatek překračuje společenské a náboženské hranice.

Ministerstvo vzdělávání organizuje ve státě sekulární a ortodoxní školskou soustavu, dává však i při společných osnovách velký svobodný prostor rozmanitým skupinám lišícím se způsobem víry a konfesií.

Nábožensky rozštěpená židovská společnost v Izraeli

Převážná většina obyvatelstva v Izraeli je „židovská“. Toto označení ovšem zdůrazňuje všechno, jenom ne homogenitu. Neortodoxní židovské proudy, například konzervativní či reformní judaismus, jsou v Izraeli uznávány jen v omezené míře.

V roce 2016 vydalo průzkumné středisko Pew Research Center studii o nábožensky rozštěpené společnosti v Izraeli. Z takových anket lze ovšem těžko činit zpětné závěry, neboť je vždy nutno brát pečlivě v úvahu, kdo komu v jaké souvislosti klade kterou otázku. Mimoto je nějaké mezinárodní srovnávání bez přesné znalosti jen stěží možné. Uveďme jen jeden příklad: zatímco takový „ateista“ ve Francii sotva ví, co znamená pojem „Bůh“, a „ateista“ v Německu zpochybňuje věrohodnost Bible, aniž by ji sotva kdy vzal do ruky, bude „ateista“ v Izraeli své tvrzení, proč od Boha, který by podle jeho názoru vlastně ani neměl existovat, právem žádá, aby ho nechal na pokoji, zaštiťovat v jazyce proroků biblickými argumenty.

Frustrace sekularistů

Světští izraelští Židé sami sebe vnímají jako nenáboženské. V Izraeli vidí moderní, demokratickou zemi, která by svým občanům vůbec neměla předepisovat žádné náboženské tradice. Stěžují si na to, že by se měli podřizovat náboženským předpisům o pokrmech – kašrutu, „které jen zvyšují životní náklady a činí z nich rukojmí zkorumpovaných dozorců nad kašrutem“. Ve skutečnosti se všude v Izraeli najdou obchody, které vyhovují chuti zejména ruských Židů, již si s sebou nepřinesli žádnou náboženskou předpojatost.

A pak, „normální“ Izraelci se obvykle „starou bačkoru“ starají o to, co se mele v ultraortodoxní společnosti. Existují veřejné debaty o tom, že většina mladých ultraortodoxních mužů neslouží v armádě. Ale jakkoli vehementně se sekulární Židé šíří, že sami nesou hlavní břemeno státu, armáda by pramálo stála o nějaký náhlý vpád ultraortodoxních.

Co ultraortodoxní chtějí?

Ortodoxní židé v Izraeli se obávají, že odluka státu a náboženství povede v konečném důsledku k tomu, že Izrael ztratí svou židovskou identitu. Co ale chtějí krom toho? Chtějí snad opravdu, jak se obává mnoho sekularistů, vnútit všem předpisy halachy? Nebo je jim jasné, že navzdory své vysoké porodnosti zůstanou v židovském státě menšinou?

Skutečnost je taková, že i uvnitř ortodoxního společenství se ohledně zapojení do politiky vedou vášnivé spory. Od doby, co se v roce 1977 dostal k moci Likud, který je v koalici s rostoucími ultraortodoxními stranami, jejich moc neustále vzrůstala.

Zdá se ovšem, že ultraortodoxní, kteří se v politické krajině Izraele angažují, nemají vůbec v úmyslu stát zortodoxnit. Zdá se, že je jejich zájmem spíše získat v sekulárním státě autonomii, která se bude řídit vlastními pravidly a právem a bude zvenčí co nejméně ovlivňována. Při politických aktivitách ultraortodoxních šlo pak především o to, aby se na tuto autonomii pamatovalo i ve státním rozpočtu.

Překlad Ivana Kultová

© copyright Johannes Gerloff, Jeruzalém, Izrael

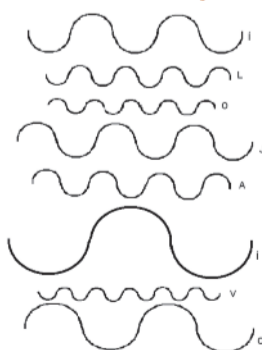
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Vyrovnejte stezky!

Jan Křtitel nás vyzývá: „Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!“

Seřadíte-li správně vlnovky od té nejklikatější k té s nejméně zatáčkami, získáte tajemku.

(Řešení z minulého čísla: Mějte se na pozoru, neboť nevíte, kdy ten čas přijde.)

Jana Krajčířiková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervin Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

